

Vũ Th Thuý Ki u -

Hàng năm, chúng ta k ni m Ngày Th gi i phòng ch ng b nh lao vào ngày 24 tháng 3 đ nâng cao nh n th c c ng đ ng v h u qu n ng n đ i v i s c kh e, xã h i và kinh t do b nh lao gây ra và đ y m nh n l c ch m d t d ch b nh lao toàn c u. Ngày này đ c đánh d u vào năm 1882 khi bác sĩ Robert Koch tuyên b r ng ông đã phát hi n ra vi khu n gây b nh lao, m đ ng cho vi c ch n đoán và ch a kh i căn b nh này.

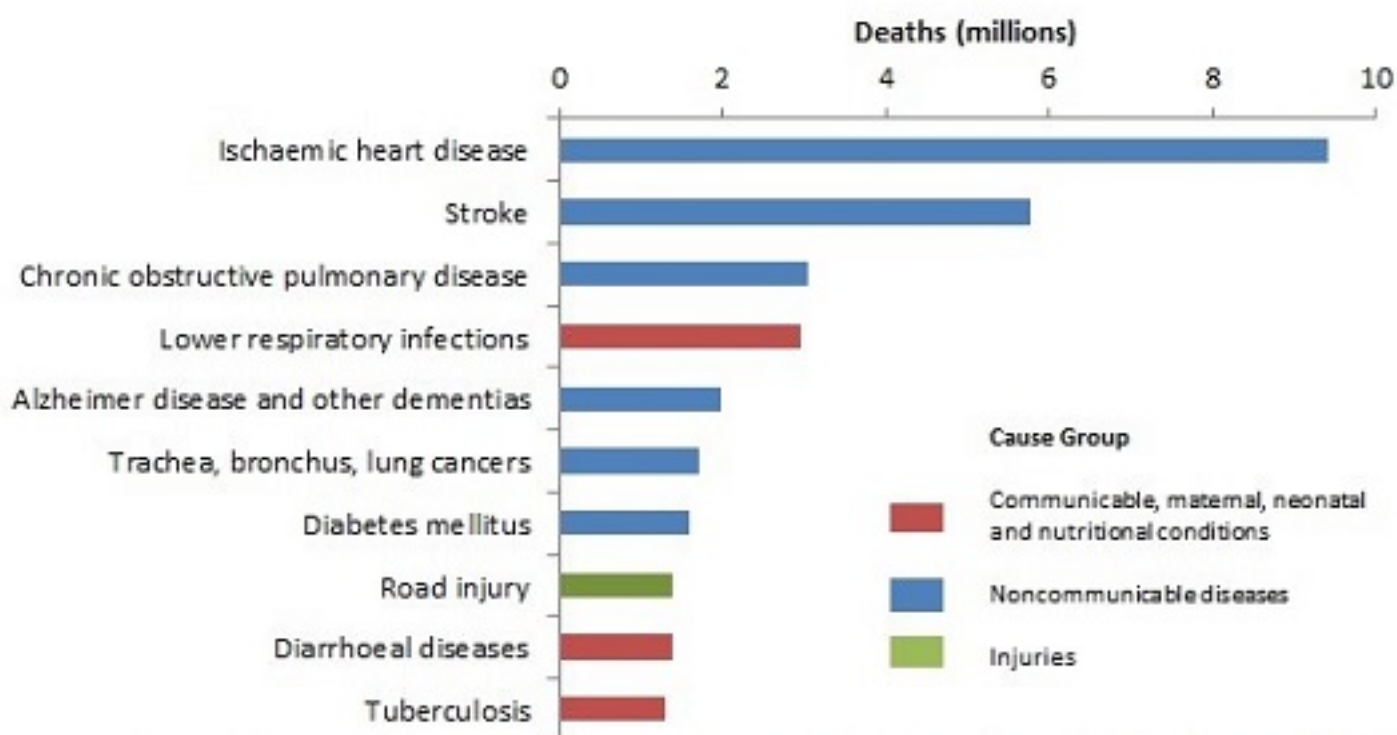
Bệnh lao là k gi t ng i truy n nhi m nguy hi m nh t th gi i. M i ngày, g n 4500 ng i m t m ng vì b nh lao và g n 30.000 ng i m c b nh v i căn b nh có th phòng ng a và ch a đ c này. Nh ng n l c toàn c u đ ch ng l i b nh lao đã c u s ng kho ng 54 tri u ng i k t năm 2000 và gi m t l t vong do lao xu ng 42%. Đ đ y nhanh ph n ng c a các qu c gia đ i v i b nh lao đ đ t đ c m c tiêu ch m d t d ch b nh lao toàn c u, các nguyên th qu c gia đã cùng nhau và đ a ra các cam k t m nh m đ ch m d t b nh lao t i H i ngh c p cao Liên H p Qu c l n đ u tiên vào tháng 9 năm 2018.

NGUYÊN NHÂN CỦA BỆNH LAO

Bệnh gây ra bởi vi khuẩn *Mycobacterium tuberculosis* hay Bacille de Koch (BK) tồn công b t c ph n nào c a c th , nh ng thông th ng nh t là ph i (g i là lao ph i). Vi khuẩn Lao trú ng trong c th và lây truy n t ng i này sang ng i khác m i khi ho, h t h i, nói chuy n.

Đa số nh ng ng i b nh i m lao hoàn toàn không có bi u hi n gì, vi khuẩn lao có th s ng ti m n đ i đ n lúc s c đ kháng c a c th suy y u m i phát tri n và gây b nh.

Top 10 global causes of deaths, 2016

Source: Global Health Estimates 2016: Deaths by Cause, Age, Sex, by Country and by Region, 2000-2016. Geneva, World Health Organization; 2018.

CÁC TRI U CH NG CỦA BỆNH LAO

- Ho kh c kéo dài trên 2 tu n (lúc đ u ho khan sau có đ m, đôi khi đ m có dính vài tia máu).
- Gi m cân, ăn không ngon, c m giác m i m t toàn thân, s t cân trong nh ng tháng đ u.
- Ra nhi u m hôi vào ban đêm.
- S t nh v chi u, đau ng c, bi ng ăn.
- Ho ra máu
- Có nh ng c n l nh run.
- Đôi khi b nh không bi u hi n gì rõ ràng, ng i b nh v n kh e m nh, sinh ho t bình th ng, ch khi ki m tra s c kh e m i phát hi n mình đã m c b nh lao.

ĐI U TR B NH LAO

Hi n nay b nh lao có th ch a kh i hoàn toàn n u đ c đi u tr s m, đúng và đ . Khi phát hi n m c lao, b nh nhân ph i đ n các c s y t đ khám và đi u tr . Đi u quan tr ng là b nh nhân ph i tuân th đúng theo nh ng l i d n c a bác sĩ đang đi u tr cho mình: u ng thu c đ li u l ng, đ th i gian quy đ nh và nh t thi t không đ c b m t c thu c nào nh m tránh hi n t ng kháng thu c.

Tuy nhiên, d ch t lao i Vi t Nam còn cao, x p th 16 trong 30 n c có gánh n ng b nh nhân lao cao trên th gi i và x p th 13 trong s 30 n c có gánh n ng b nh lao kháng đa thu c cao nh t trên toàn c u. 20% b nh nhân m c lao trong c ng đ ng ch a đ c phát hi n, đây là ngu n lây nhi m nguy hi m cho c ng đ ng. Nguyên nhân khi n công tác phòng ch ng lao v n g p khó khăn do hi u bi t c a m t b ph n ng i dân v b nh lao và cách phòng ch ng còn h n ch , xã h i còn k th b nh nhân lao d n đ n ng i b b nh th ng gi u b nh. Trong khi đó, đa s b nh nhân lao đ u là ng i nghèo, đi u ki n kinh t khó khăn, ít đ c ti p c n các ph ng ti n truy n thông nên ch a có ý th c phòng ch ng, h n ch lây lan b nh ra c ng đ ng...

Ngu n: D ch t <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/the-top-10-causes-of-death>